

महाराष्ट्र काथ्या उद्योग धोरण २०१८
अंतर्गत अनुदाने मंजूरी व वितरणाची
मार्गदर्शक तत्त्वे.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:- लविम-२०१८/प्र.क्र.१५(भाग-१)/उद्योग-६
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक:- १२ जून, २०१९

वाचा:-

- १) शासन निर्णय क्रमांक साप्रोयो-२०१३/प्र. क्र. ५४/उद्योग-८, दि. ०१/०४/२०१३
- २) शासन निर्णय क्रमांक साप्रोयो-२०१३/प्र. क्र. १५७/उद्योग-८, दि. १२/०८/२०१३
- ३) शासन निर्णय क्रमांक साप्रोयो-२०१३/प्र. क्र. १५२/उद्योग-८, दि. १९/१०/२०१३
- ४) शासन निर्णय क्रमांक मलवि २०१८/प्र. क्र. १५/उद्योग-६, दि. १५/०२/२०१८

प्रस्तावना:-

राज्यातील उद्योगांचा दुर्गम व अविकसित क्षेत्रामध्ये प्रसार व चालना देण्यासाठी राज्य शासनातर्फे या भागात स्थापन होणाऱ्या नवीन / विस्तारीत उद्योगांना प्रोत्साहन देण्याकरीता सामुहिक प्रोत्साहन योजना २०१३ राबविण्यात येत आहे.

राज्यामध्ये काथ्या उद्योगाच्या माध्यमातून रोजगाराच्या नवीन संधी उपलब्ध करून देणे, जेणेकरून ग्रामीण उद्योजकता वाढविणे, काथ्या व कोको पीथ यांच्यापासून काथ्याची मुख्यवर्धित उत्पादनांच्या माध्यमातून महिला उद्योजकता विकास व त्यायोगे महिलांचे सबलीकरण करणे, भारत आणि भारताबाहेर पर्यावरण शाश्वत व पर्यावरणपूरक अशा काथ्याच्या उत्पादनांच्या वापरास प्रोत्साहित करणे, स्थानिक व आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेत काथ्या व काथ्याची उत्पादनांसाठी बाजारपेठ विकसित करणे, राज्यातील नारळाच्या सोडणाचा जास्तीत जास्त वापर करून नारळाच्या लागवडीस प्रोत्साहन देणे या दृष्टीकोनातून राज्यातील काथ्या उद्योग विकासाकरीता काथ्या उद्योग धोरण २०१८ दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये जाहीर केले आहे. सदर धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी अनुदाने मंजूरी व वितरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

प्रस्तावित काथ्या उद्योग धोरण २०१८ अंतर्गत सामुहिक प्रोत्साहन योजना आणि त्याव्यतिरिक्त विशेष भांडवली अनुदान इत्यादी सवलती देण्यात येणार असून या योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे राहतील .

१) योजनेची व्याप्ती:-

सुक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम विकास अधिनियम २००६ अंतर्गत काथ्यावर आधारीत उत्पादनासाठी खालीलप्रमाणे गुंतवणूक (यंत्रसामुग्रीमधील) असणारे, उद्योग आधार ज्ञापन धारण करणारे किंवा प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजनेमध्ये विहित केलेल्या परिभाषेनुसार सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम प्रस्तुत धोरणांतर्गत विशेष प्रोत्साहनांसाठी पात्र असतील.

अ. क्र.	उपक्रम	यंत्रसामुग्रीतील गुंतवणूक मर्यादा
१.	सुक्ष्म उपक्रम	रु. २५ लाखांपर्यंत
२.	लघु उपक्रम	रु. २५ लाखांपेक्षा जास्त व रु. ५ कोटीपर्यंत
३.	मध्यम उपक्रम	रु. ५ कोटीपेक्षा जास्त व रु. १० कोटीपर्यंत

२) पात्रता :-

प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजनेनुसार पात्र असणारे व काथ्यावर आधारीत उत्पादने तयार करणारे सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम व परिणामकारक टप्प्यापैकी किमान एक परिणामकारक टप्पा दिनांक १५.२.२०१८ नंतर पूर्ण केलेला असलेले आणि दिनांक १५.२.२०१८ रोजी किंवा त्यानंतर उत्पादनात गेलेले उपक्रम या योजनेनुसार अनुदानास पात्र राहतील.

३) विशेष योजनेचा कार्य कालावधी (Operative Period):-

प्रस्तुत काथ्या उद्योगासाठी विशेष प्रोत्साहन योजनेचा कालावधी दिनांक १५.२.२०१८ पासून पुढील ०५ वर्षांच्या कालावधीसाठी अथवा शासनाच्या पुढील आदेशापर्यंत वैध राहील.

४) विशेष प्रोत्साहन योजनेचे स्वरूप :-

i. विशेष प्रोत्साहन योजना :-

योजनेंतर्गत पात्र घटकांना प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजनेचे सर्व निकष व अटी लागू राहतील. ही योजना दिनांक १५.२.२०१८ नंतर अर्ज केलेल्या अथवा उत्पादनात गेलेल्या नवीन व विस्तारीत पात्र सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांना लागू आहे.

ii. विशेष प्रोत्साहन योजनेसाठी तालुक्यांचे वर्गीकरण :-

विशेष प्रोत्साहन योजनेसाठी प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजनेच्या अंतर्गत शासन निर्णय क्रमांक साप्रोयो-२०१३/प्र.क्र. ५४/उद्योग-८, दिनांक १.४.२०१३ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे तालुक्याचे विविध प्रवर्गात केलेले वर्गीकरण लागू राहील. (परिशिष्ट -अ)

iii. सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांचे वर्गीकरण :-

विशेष प्रोत्साहन योजनेसाठी शासन निर्णय क्र. साप्रोयो-२०१३/प्र.क्र.५४/उद्योग-८, दिनांक ०१ एप्रिल, २०१३ मधील परिच्छेद क्र. २.२(i)प्रमाणे सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांचे वर्गीकरण राहील. (परिशिष्ट-ब)

iv. नविन घटक, विस्तारीकरण प्रकल्प, पात्रता प्रमाणपत्र, पात्रता कालावधी, कार्यकाल कालावधी, परिणामकारक टप्पे, स्थिर मालमत्ता, ढोबळ स्थिर भांडवली गुंतवणूक, थेट रोजगार, पात्र उत्पादने, कच्चा माल, आजारी घटक, वर्ष यांची व्याख्या सामुहिक प्रोत्साहन योजना २०१३ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे राहील.

५) कार्य नियमावली :-

कार्य नियमावलीची व्याख्या सन १९७९ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे अथवा त्यात वेळोवेळी झालेल्या सुधारणा / बदलानुसार राहील.

६) काथ्या धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी कार्यान्वित यंत्रणा :-

काथ्या धोरणामधील सामुहिक प्रोत्साहन योजनेअंतर्गत देण्यात येणारी विविध अनुदाने व प्रोत्साहनांबाबतच्या अंमलबजावणीसाठी सामुहिक प्रोत्साहन योजना २०१३ मध्ये सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांसाठी विहित केल्याप्रमाणे राहिल. महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मुंबई हे या योजनेचे अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून काम करतील.

७) सामुहिक प्रोत्साहन अंतर्गत अतिरिक्त सवलती:-

काथ्या उद्योगासाठी अनुक्रमांक ४ मध्ये नमूद केलेल्या वर्गीकरणानुसार, "अ" व "ब" विभागातील उद्योगांसाठी "क" विभागातील सवलती लागू राहतील. "क" व "ड" विभागातील उद्योगांसाठी "ड+" विभागातील सवलती लागू राहतील. "ड+" व "विना उद्योग जिल्हा " विभागातील उद्योगांसाठी "नक्षल प्रभावीत" विभागातील सवलती लागू राहतील. याबाबतचा तपशील परिशिष्ट "क" मध्ये दिला आहे.

८) विशेष भांडवली अनुदान :-

नवीन व विस्तारीत पात्र सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांना तालुका वर्गीकरणानुसार अनुज्ञेय स्थिर भांडवली गुंतवणूकीच्या ३० ते ३५ टक्के दराने रु. ५० लाख मर्यादेपर्यंत भांडवली अनुदान देण्यात येईल. प्रस्तुत भांडवली अनुदान घटकाचे उत्पादन सुरु झाल्यापासून ५ समान वार्षिक हप्त्यांमध्ये वितरीत करण्यात येईल.

अ. क्र.	साप्रोयो २०१३ नुसार तालुक्यांचे वर्गीकरण	भांडवली अनुदान (स्थिर भांडवली गुंतवणूकीचे %)	विशेष भांडवली अनुदानाची कमाल मर्यादा (रु.लाखात)
१.	अ व ब	३०	२०
२.	क	३५	३०
३.	ड	३५	४०
४.	ड+	३५	५०
५.	उद्योग नसलेले जिल्हे व नक्षल प्रभावित विभाग	३५	५०

केंद्र शासन, राज्य शासन तसेच त्यांचे उपक्रम यांचेमार्फत इतर योजनेंतर्गत भांडवली अनुदान मिळत असलेल्या घटकांना संबंधित योजनेचा लाभ अनुज्ञेय होईल. परंतु, एकत्रित भांडवली अनुदानाची रक्कम जास्तीत जास्त ५० टक्क्यांच्यावर अनुज्ञेय राहणार नाही. सदर अनुदान सामुहिक प्रोत्साहन योजनेच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून भागविण्यात येईल.

९) प्रोत्साहनांसाठी अर्ज सादर करणे, प्रोत्साहनांचा दावा करणे, आदींबाबत सामुहिक प्रोत्साहन योजना २०१३ च्या शासन निर्णय दिनांक १.४.२०१३ मधील परिच्छेद क्र. ७.१, ७.२, ७.३ व ७.४ च्या तरतूदी लागू राहतील.

१०) राज्यस्तरीय समन्वय समिती:-

काथ्या उद्योग धोरणातील विविध बाबींसंदर्भात सामुहिक प्रोत्साहन योजना २०१३, शासन निर्णय दिनांक १.४.२०१३ मधील परिच्छेद क्र. ९ अन्वये गठीत राज्यस्तरीय समन्वय समिती मार्फत विविध सवलतीच्या पात्रता निकष व वाटपाची कार्यपद्धती व त्यात सुधारणा करणेबाबत निर्णय घेण्यात

येईल. सदर समितीने घेतलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी शासनाच्या योग्य स्तरावर घेतलेल्या मान्यतेनंतरच लागू केले जातील.

११) संनियंत्रण व पुनर्रिक्षण :-

शासन निर्णय क्रमांक साप्रोयो-२०१३/प्र. क्र. ५४/उद्योग-८, दिनांक १.४.२०१३ च्या परिच्छेद ८.१, ८.२, ८.३ व ८.४ च्या तरतूदीनुसार पात्र घटकांचे उत्पादन प्रक्रियांचे संनियंत्रण महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मुंबई यांच्याकडून करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१९०६१२१३४४०६९८१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राजीव आंबीकर)
कार्यासन अधिकारी

प्रत :- माहितीसाठी व आवश्यक त्या उचित कार्यवाहीसाठी अग्रेषित :

१. मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई.
३. सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
७. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
८. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
९. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई .
११. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मुंबई.
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
१३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
१४. वरिष्ठ उप महालेखापाल (पडताळणी) बाह्य लेखा परीक्षा विभाग, मुंबई.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. लेखा अधिकारी, उद्योग संचालनालय, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई.
१८. निवड नस्ती (उद्योग-६).

200

प्रोत्साहनांचा प्रकार	उद्योग घटकांचा प्रकार	वर्गीकरण						
		अ	ब	क	ड	ड+	विना उद्योग जिल्हे	नक्षलग्रस्त तालुके
		स्थिर भांडवली गुंतवणूकीशी प्रमाण (%) व कालावधी (वर्षे)						
१) औद्योगिक विकास अनुदान	सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग घटक	---	२०% ७ वर्षे	४०% ७ वर्षे	७०% १० वर्षे	८०% १० वर्षे	९०% १० वर्षे	१०० % १० वर्षे
	मोठे उद्योग घटक	---	---	३०% ७ वर्षे	४०% ७ वर्षे	५०% ७ वर्षे	७०% ७ वर्षे	८० % ७ वर्षे
	अन्न प्रक्रीया घटक:- अन्न प्रक्रीया घटकांना १० टक्के अतिरिक्त प्रोत्साहन व पात्रता कालावधीत एक वर्षाची वाढ अनुज्ञेय राहिल.							
	विस्तारीकरण/ विविधीकरण करणारे सूक्ष्म/ लघु / मध्यम / मोठ्या घटकांना (माहिती तंत्रज्ञान/ जैव तंत्रज्ञान घटकांसह) नवीन पात्र घटकांना वरीलप्रमाणे अनुज्ञेय असलेल्या एकूण प्रोत्साहनांच्या ७५% प्रोत्साहने व खालील कालावधी अनुज्ञेय राहिल.							
	विस्तारीकरण/ विविधीकरण करणारे सूक्ष्म/ लघु / मध्यम घटक	---	६ वर्षे	६ वर्षे	९ वर्षे	९ वर्षे	९ वर्षे	९ वर्षे
	विस्तारीकरण/विविधीकरण करणारे मोठे घटक	---	--	६ वर्षे	६ वर्षे	६ वर्षे	६ वर्षे	६ वर्षे
	औद्योगिक विकास अनुदान:- १) सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग:- राज्यातील अ वर्गीकृत तालुके वगळता इतर भागातील सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगातील पात्र घटकांना त्यांनी उत्पादन केलेल्या पात्र उत्पादनांवर (Finished Product) स्थानिक विक्रीवरील मुल्यवर्धित कर वजा इनपुट टॅक्स क्रेडीट किंवा शून्य यापैकी जे जास्त असेल तेवढा मुल्यवर्धित कर अधिक केंद्रीय विक्रीकर अधिक इनपुट टॅक्स क्रेडीटच्या २० टक्के ते १०० टक्के इतक्या मर्यादेपर्यंत (तालुक्याच्या वर्गीकरणानुसार) औद्योगिक विकास अनुदान दरवर्षी दिले जाईल. २) मोठे उद्योग:- राज्यातील अ व ब वर्गीकृत तालुके वगळता इतर भागातील मोठ्या उद्योगातील पात्र घटकांना त्यांनी उत्पादन केलेल्या पात्र उत्पादनांवर (Finished Product) स्थानिक विक्रीवरील ६० टक्के ते १०० टक्के मुल्यवर्धित कर वजा इनपुट टॅक्स क्रेडीट किंवा शून्य यापैकी जे जास्त असेल तेवढा मुल्यवर्धित कर अधिक केंद्रीय विक्रीकर इतक्या मर्यादेपर्यंत औद्योगिक विकास अनुदान दरवर्षी दिले जाईल. त्याचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.							
	उद्योग घटकांचा प्रकार	ब	क	ड	ड+	विदर्भ व मराठवाडा	विना उद्योग जिल्हे	नक्षलग्रस्त तालुके
	नवीन/विस्तारीकरण करणारे सूक्ष्म/ लघु / मध्यम घटक	२०%	३०%	४०%	५०%	६५%	७५%	१०० %
	नवीन/विस्तारीकरण करणारे मोठे घटक	---	६० %	७०%	८० %	९० %	९० %	१०० %
२) व्याज अनुदान	राज्यातील अ वर्गीकृत तालुके वगळता इतर भागातील सूक्ष्म, लघु व मध्यम पात्र घटकांना पात्रता कालावधीसाठी त्यांनी स्थिर भांडवली मालमत्ता संपादन करण्यासाठी घेतलेल्या मुदत कर्जावर ५% व्याज अनुदान जास्तीत जास्त दरवर्षी त्या वर्षासाठी वापरलेल्या व भरलेल्या वीज बीलाइतके दिले जाईल.							
३) विद्युत शुल्क माफी	उद्योग घटकांचा प्रकार	अ	ब	क	ड	ड+	विना उद्योग जिल्हे	नक्षलग्रस्त तालुके
	सर्व पात्र नवीन घटक १००% नियमप्रधान/माहिती तंत्रज्ञान/ जैव तंत्रज्ञान घटक	सर्व पात्र नवीन घटक व १००% नियमप्रधान/माहिती तंत्रज्ञान/ जैव तंत्रज्ञान घटकांना (अ व ब वर्गीकृत तालुक्यासह) अनुज्ञेय पात्रता कालावधी इतका किंवा जास्तीत जास्त १५ वर्षांच्या कालावधी करिता विद्युत शुल्क माफी देय आहे.						
४) मुद्रांक शुल्क माफी	नवीन तसेच विस्तारीकरण/ विविधीकरण करणारे घटक	---	---	१०० %	१००%	१००%	१००%	१००%
	सार्वजनिक क्षेत्रातील जैव/ माहिती तंत्रज्ञान घटक	१००%	१००%	१००%	१००%	१००%	१००%	१००%
	खाजगी उद्योगातील जैव/ माहिती तंत्रज्ञान घटक	७५%	७५%	१००%	१००%	१००%	१००%	१००%
	विशाल प्रकल्प	५०%	५०%	१००%	१००%	१००%	१००%	१००%
५) विद्युत दरात सूट	विदर्भ व मराठवाडा उत्तर महाराष्ट्र व कोकण विभागातील रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्हे, येथेक स्थापन होणाऱ्या सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगातील पात्र घटकांना विद्युत दरात रु. १ प्रती युनिट व राज्याच्या इतर भागात (अ वर्गीकृत तालुके वगळता) रु. ०.५० प्रती युनिट या दराने उत्पादनाच्या दिनांकापासून तीन वर्षांसाठी अनुदान दिले जाईल.							